

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/580/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614201811
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5614201811.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpeného splnomocneným zástupcom TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: T. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. T., X. XXX, o zaplatenie sumy 521,44 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/69/2014-45 zo dňa 24. apríla 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 8C/69/2014-45 zo dňa 24. 04. 2014 žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

V odôvodnení konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 521,44 eur spolu s úrokom z omeškania 5,75 % ročne z tejto istiny od 05. 05. 2013 do zaplatenia s poukazom na ust. § 3 ods. 1, § 24 ods. 2, 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) a § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Súd žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

Uviedol, že žalobca skutkovo odôvodnil žalobu tým, že poskytol poškodenému G. poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla z poistného garančného fondu podľa § 24 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., lebo k vozidlu, prevádzkou ktorého bola škoda spôsobená, nebolo v čase vzniku škody pri dopravnej nehode dňa 05. 08. 2012 uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Osobou zapísanou v dokladoch tohto vozidla ako jeho držiteľ bol otec žalovaného T., ktorý bol aj jeho vlastníkom aj prevádzkovateľom, čo nebolo v konaní sporné. Povinnosť uzatvoriť zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla mal potom podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. otec žalovaného, nie žalovaný. Otec žalovaného teda porušil svoju povinnosť uzatvoriť poistnú zmluvu, preto je on osobou bez poistenia zodpovednosti, za ktorú žalobca poskytol poistné plnenie, a voči ktorej potom žalobcovi vzniklo právo domáhať sa toho čo za neho plnil v zmysle § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. Týmto spôsobom aj žalobca postupoval a poskytol poškodenému poistné plnenie vo výške utrpenej škody z garančného fondu. Následne sa však žalobca domáhal náhrady plnenia od osoby, ktorá povinnosť uzatvoriť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. nemala. Ust. § 24 ods. 7 uvedeného zákona totiž dáva žalobcovi právo na náhradu toho, čo plnil za škodcu, ktorý zodpovedá za škodu podľa ods. 2 písm. b/ tohto zákonného ustanovenia, teda za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bez poistenia zodpovednosti. Žalovaný nie je osobou bez poistenia zodpovednosti, pretože nemal povinnosť uzatvoriť zmluvu o povinnom zmluvnom poistení. Je pravdivé tvrdenie žalobcu, že žalovaný môže niesť zodpovednosť za škodu vzniknutú porušením povinností vodiča podľa § 420

ods. 1 Občianskeho zákonníka, medzi ktoré však nepatrí povinnosť uzatvoriť zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Skutkovo žalobca v žalobe nevymedzil, že sa voči žalovanému domáha náhrady škody pre porušenie tej - ktorej konkrétnej povinnosti vodiča, ale skutkovo nepochybne vymedzil, že sa domáha náhrady škody voči osobe, ktorá mala povinnosť uzatvoriť poisťnú zmluvu. Vo vzťahu k tvrdenej zodpovednosti žalovaného uvádza len to, že zodpovedá podľa § 420 ods. 1 OZ za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti. Z opisu rozhodnutí skutkových tvrdení v žalobe, v spojení s prednesom právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní, je zrejmé, že žalobca netvrdí žiadne konkrétne porušenie právnej povinnosti žalovaného ako vodiča ani škodu, ktorá mala týmto porušením právnej povinnosti vzniknúť, ani príčinnú súvislosť medzi škodou a následkom. Ak právny zástupca žalobcu navrhol odročenie pojednávania za účelom predloženia rozhodnutí NS SR konštatujúcich, že aj vodič poruší svoju povinnosť, pokiaľ sa pred jazdou neuistí, že vozidlo je riadne povinne zmluvne poistené, nikto doteraz netvrdil, že žalovaný ako vodič túto povinnosť porušil, že v dôsledku jeho porušenia vznikla škoda, v akej výške. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) s tým, že v konaní úspešný žalovaný nenavrhol prisúdenie náhrady trov.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil, resp. zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca v odvolaní vytýkal súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci. Mal za to, že podstata pochybenia súdu spočíva hlavne v nesprávnej interpretácii ust. § 24 ods. 2 písm. b/, § 24 ods. 7 a § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. a ich vzájomného vzťahu. Poukázal na to, že osoba poisteného je obsahovo úplne nezávislá na tom, kto je v roli držiteľa vozidla (ako osoby podľa § 3 zákona povinnej uzavrieť poisťnú zmluvu o poistení zodpovednosti), i na tom, kto je v roli poisťníka podľa § 2 písm. e/ zákona č. 381/2001 Z. z. (ako toho, kto podľa zákona uzavrel s poisťovateľom zmluvu o poistení zodpovednosti). Zodpovednosť žalovaného je daná v zmysle § 24 ods. 7 prvá veta v spojení s § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z., ktoré je potrebné vykladať tak, že žalobca má právo na náhradu poistného plnenia voči každému, kto za škodu zodpovedá a za koho plnil. Má nárok na náhradu poistného aj proti žalovanému ako vodičovi vozidla, ktorý za škodu spôsobenú prevádzkou uvedeného vozidla zodpovedá na základe zavinenia podľa § 420 OZ. Vinníkom nehody bol žalovaný, ktorý to sám vyhlásil a podpísal v správe o nehode. Žalovaný svojim konaním porušil právne predpisy upravujúce cestnú premávku. Vymedzenie osôb zodpovedných za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je riešené OZ hlavne v ustanoveniach § 420 a § 427 až § 431 a zákon č. 381/2001 Z. z. túto všeobecnú úpravu žiadnym spôsobom nemodifikuje. Za spôsobenú škodu v danom prípade zodpovedajú držiteľ a žalovaný ako vodič spoločne a nerozdielne v súlade s ust. § 438 OZ a žalobca má právo uplatniť svoj nárok proti ktorémukoľvek z nich.

Pojem osoby bez poistenia zodpovednosti nie je priamo v zákone definovaný. Keďže vo všeobecnej rovine platí, že poisteným je každá osoba, ktorá zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla uvedeného v poisťnej zmluve, je možné logickým výkladom dospieť k definícii osoby nepoistenej tak, že touto je každá osoba, ktorá zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla neuvedeného v poisťnej zmluve, t. j. vozidla, na ktorého prevádzku nie je v čase vzniku škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti. Konkrétne bude opäť prichádzať do úvahy prevádzkovateľ a vodič vozidla, ktoré spôsobilo nehodu.

Na základe uvedeného je presvedčený, že žalovaný - vodič je v spore pasívne legitimovaný, pretože zavinené porušil pravidlá cestnej premávky a v príčinnej súvislosti s uvedeným protiprávnym konaním spôsobil škodu na majetku poškodených. Celkom nepochybne zodpovedá za škodu podľa § 420 OZ a pretože škodu spôsobil vozidlom, ku ktorému nebola uzavretá poisťná zmluva, je súčasne osobou bez poistenia zodpovednosti, a to bez ohľadu na to, komu prislúchala povinnosť uzavrieť poisťnú zmluvu. I za neho žalobca plnil poškodenému z garančného fondu a má proti nemu z tohto dôvodu právo na náhradu podľa § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., tzv. postih. Nevedomosť žalovaného o nepoistení vozidla ho v žiadnom prípade neospravedlňuje, nakoľko pri prevádzke tuzemského vozidla je vodič povinný mať pri sebe potvrdenie o poistení zodpovednosti, a teda presvedčiť sa či je vozidlo poistené. Žalobca poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 134/2009 zo dňa 31. 08. 2010 v právne a skutkovo zhodnej veci.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že v prvostupňovom konaní došlo k vadám, ktoré v konečnom dôsledku viedli k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci, resp. rozhodnutie okresného súdu je minimálne predčasné.

Z predloženého spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou podanou dňa 27. 02. 2014 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 521,44 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že dňa 05. 08. 2012 žalovaný ako vodič motorového vozidla ŠKODA, EČV: LM XXXX. zavinil v dôsledku dopravnej nehody škodu na motorovom vozidle FIAT, EČV: LM XXXX., ktorého držiteľom bol G. V.. Vzhľadom k tomu, že k predmetnému vozidlu nebolo k dátumu nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vznikla žalobcovi v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. povinnosť uhradiť poškodenému z poisteného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobca poskytol poškodenému poistné plnenie v celkovej výške 521,44 eur dňa 19. 03. 2013. Tým, že žalovaný nesplnil svoju zákonom stanovenú povinnosť v súlade s § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., vzniklo žalobcovi právo na náhradu toho, čo za neho plnil. Žalovaný zodpovedá podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti. Žalobca zároveň k žalobnému návrhu pripojil listinné dôkazy, na ktoré poukazoval - správu o nehode, tlačivo uplatnenia nároku na náhradu škody vyplnené poškodeným, výpočet výšky škody, mailovú komunikáciu medzi žalobcom a poisťovňami, záznam z registra vozidiel vo vzťahu k vozidlu, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda a korešpondenciu žalobcu zasielanú žalovanému.

Podľa § 427 ods. 1, 2 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 420 ods. 1, 3 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

Podľa § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa odseku 2 písm. a/, b/, f/ a g/, na náhradu toho, čo za neho plnila. Kancelária má právo proti poisťovateľovi na náhradu toho, čo plnila za poisteného podľa odseku 2 písm. c/. Kancelária je povinná požadovať od príslušnej kancelárie poisťovateľov náhradu toho, čo plnila poškodenému podľa odseku 2 písm. e/ a podľa § 24a ods. 1 písm. a/.

Podľa § 24 ods. 2 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z. kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti.

Ust. § 427 a nasl. OZ o osobitnej zodpovednosti nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 OZ ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. V prípade škody spôsobenej v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla zodpovedá za túto škodu tak prevádzkovateľ, u ktorého ide o objektívnu zodpovednosť (t. j. bez ohľadu na zavinenie), ako aj vodič motorového vozidla, pokiaľ túto spôsobil porušením právnej povinnosti, kedy ide o subjektívnu zodpovednosť. V prípade, ak sú prevádzkovateľ vozidla a vodič vozidla odlišné osoby, zodpovedajú v zmysle § 438 OZ za spôsobenú škodu spoločne a nerozdielne. Žalobca má v takom prípade právo uplatniť svoj nárok proti ktorémukoľvek z nich.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného s poukazom na to, že žalovaný nemal povinnosť uzatvoriť zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. V ďalšom okresný súd poukázal na to, že skutkovo žalobca v žalobe nevymedzil, že sa voči žalovanému domáha náhrady škody pre porušenie tej - ktorej konkrétnej povinnosti vodiča, ale že sa domáha náhrady škody voči osobe, ktorá mala povinnosť uzatvoriť poisťnú zmluvu. Z opisu rozhodnutí skutkových tvrdení v žalobe, v spojení s prednesom právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní mal okresný súd za zrejmé, že žalobca netvrdil žiadne konkrétne porušenie právnej povinnosti žalovaného ako vodiča, ani škodu, ktorá mala týmto porušením právnej povinnosti vzniknúť, ani príčinnú súvislosť medzi škodou a následkom.

Pokiaľ ide o skutkové tvrdenia v žalobnom návrhu, je pravda, že z tohto vyplýva, že žalobca kládol žalovanému za vinu nesplnenie si povinnosti podľa § 3 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., teda povinnosti uzatvoriť povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Odvolací súd sa stotožňuje aj s právnym záverom okresného súdu, že túto povinnosť nemal žalovaný, ale vlastní, resp. prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým bol otec žalovaného. Zo žalobného návrhu však zároveň vyplýva, že žalobca vo vzťahu k žalovanému tvrdil, že žalovaný ako vodič motorového vozidla, na ktoré nebolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, zaviniel dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej bola spôsobená škoda, ktorú z poisťného garančného fondu uhradil žalobca vo výške 521,44 eur, a ktorému tak následne vzniklo právo na náhradu poskytnutého poisťného plnenia. Skutočnosť, že dopravnú nehodu zaviniel práve žalovaný pritom žalovaný v konaní nepoprel. Okresný súd sa s uvedeným skutkovým tvrdením žalobcu v žalobnom návrhu nevysporiadal. Rovnako sa okresný súd nevysporiadal ani s vyjadrením, resp. prednesom právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 24. 04. 2014, kedy tento poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré konštatujú, že aj vodič poruší svoju povinnosť, pokiaľ sa pred jazdou neuistí, že vozidlo je riadne povinne zmluvne poistené. Vzhľadom na uvedené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu, a to potom čo bol súdom poučený, že žalovaného ako vodiča motorového vozidla neviazala povinnosť uzatvoriť poisťnú zmluvu, nie je zrejmé, či uvedeným vyjadrením tento mienil doplniť, resp. zmeniť žalobný návrh v uvedenom smere, t. j. uviesť povinnosť žalovaného, v súvislosti s porušením ktorej malo žalobcovi vzniknúť právo na plnenie uplatnené žalobným návrhom alebo čo právny zástupca uvedeným vyjadrením mienil (doplnenie žalobného návrhu, zmenu skutkových tvrdení alebo len poukázanie na rozhodovacia prax najvyššieho súdu bez vplyvu na ním podanú žalobu či iné). Napriek tomu okresný súd v závere rozhodnutia konštatoval, že dovedy nikto netvrdil, že žalovaný ako vodič túto povinnosť porušil, že v dôsledku jej porušenia vznikla škoda a v akej výške, a to i napriek tomu, že vyjadrenie právneho zástupcu v tomto smere bolo nejasné a bolo potrebné ho vyzvať na jeho upresnenie vo vzťahu k podanému žalobnému návrhu.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na procesné pochybenie okresného súdu, keď zo zápisnice z pojednávania nevyplýva, že by súd umožnil účastníkom konania v zmysle ust. § 118 ods. 3 O. s. p. na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Toto právo nemožno účastníkovi odňať a súd je povinný účastníkovi umožniť jeho realizáciu a dať mu príležitosť k tomuto záverečnému vyjadreniu, ktoré mohlo v danom prípade prispieť i k objasneniu nejasností v súvislosti s podaným žalobným návrhom a prednesom právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní. Ak súd svojím postupom účastníkovi neumožní, aby využil svoje právo na záverečné vyjadrenie, koná v rozpore so zákonom a odníme mu možnosť uplatniť konkrétne procesné právo, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré by inak mohol účastník pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený, je pritom vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. zakladajúcou dokonca prípustnosť dovolania a dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., na ktorú vadu musí dovolací súd vždy prihliadnuť (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 6/1998 zo dňa 01. 09. 1998).

V ďalšom odvolací súd dáva prvostupňovému súdu do pozornosti rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/134/2009 zo dňa 31. 08. 2010, na ktoré upozornil vo svojom odvolaní aj žalobca, podľa ktorého v zmysle citovaných zákonných ustanovení má žalobca právo postihu aj proti osobe, ktorá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá na základe zavinenia, t. j. aj proti vodičovi (pri prevádzke tuzemského motorového vozidla je vodič povinný mať pri sebe potvrdenie o poistení zodpovednosti a presvedčiť sa, či je poistené). Preto ak okresný súd neskúmal vec z pohľadu či žalovaný ako vodič zodpovedá za škodu podľa všeobecnej zodpovednosti zakotvenej v ust. § 420 OZ (aj vzhľadom

na tvrdenie žalobcu, že žalovaný ako vodič zavinil dopravnú nehodu), došlo z jeho strany k pochybeniu. V prípade, ak sú u žalovaného splnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti podľa ustanovenia § 420 OZ, je v spore pasívne vecne legitimovaný.

Odvolací súd s poukazom na uvedené skutočnosti rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude povinnosťou prvostupňového súdu odstrániť pochybnosti vo vzťahu k vyjadreniu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 24. 04. 2014 vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam uvedeným v žalobnom návrhu a na pojednávaní, opätovne vypočuť žalovaného k priebehu nehody zo dňa 05. 08. 2012 a prípadne vykonať ďalšie dôkazy, ktorých potreba vykonania vyplynie v priebehu konania a až následne bude môcť vo veci opätovne rozhodnúť, s tým, že účastníkom konania umožní riadnu realizáciu ich procesných práv.

Nakoľko odvolací súd zrušil rozhodnutie okresného súdu vo veci samej a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, s poukazom na ust. § 224 ods. 3 O. s. p. zrušil i výrok o trovách konania. V novom rozhodnutí preto okresný súd opätovne rozhodne aj o trovách účastníkov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.